

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr.69g/2018

privind excepția de neconstituționalitate
a unor prevederi din articolul 242 alin. (2) din Codul contravențional
(*aprecierea deteriorării considerabile*)

CHIȘINĂU

11 iunie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

Dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
Dlui Igor DOLEA,
Dlui Victor POPA,
Dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Eugenia Mîța, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 4 iunie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 11 iunie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „sau cu deteriorarea considerabilă a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri” din articolul 242 alin. (2) din Codul contravențional, ridicată de către dl avocat Valentin Fediuc, în dosarul nr. 5r-117/2018, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 4 iunie 2018 de către judecătorul Maria Frunze de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se află în examinare cauza contravențională privind învinuirea dlui N. Lungu de comiterea contravenției prevăzute de articolul 242 alin. (2) din Codul contravențional [încălcarea regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea bunurilor materiale ori cu cauzarea de vătămări corporale ușoare].

4. În cadrul ședinței de judecată din 28 mai 2018, dl avocat Valentin Fediuc, care reprezintă interesele dlui N. Lungu, a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „sau cu deteriorarea considerabilă a

vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri” din articolul 242 din Codul contravențional.

5. Prin încheierea din aceeași dată, instanța a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 9 Principiile fundamentale privind proprietatea

„[...]

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

[...]”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

[...]”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

7. Prevederile relevante ale Codului contravențional sunt următoarele:

Articolul 242

Încălcarea regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea bunurilor materiale ori cu cauzarea de vătămări corporale ușoare

„[...]”

(2) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată cu cauzarea de vătămări corporale ușoare victimei sau cu deteriorarea considerabilă a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri

se sancționează cu amendă de la 24 la 30 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că prevederile criticate sunt lipsite de un conținut explicit, sunt ambigue și derutante, atât pentru agentul constatator, cât și pentru judecătorul chemat să analizeze o situație de fapt, raportată la aceste prevederi. Autorul mai menționează că reglementarea insuficientă a condițiilor în care fapta se consideră prejudiciabilă din punct de vedere contravențional presupune riscul instituirii arbitrare a răspunderii contravenientului, fapt ce îi lezează acestuia, în mod automat, dreptul la un proces corect.

B. Aprecierea Curții

9. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

10. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

11. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, ridicată de către dl avocat Valentin Fediuc, în dosarul nr. 5r-117/2018, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, este formulată de către subiectul abilitat cu acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

12. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „sau cu deteriorarea considerabilă a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri” din articolul 242 alin.(2) din Codul contravențional.

13. Curtea observă că autorul excepției de neconstituționalitate a solicitat controlul constituționalității textului de lege criticat prin prisma articolelor 7, 9 alin. (2), 20 alin. (1), 21, 23 alin. (2) și 54 din Constituție.

14. Curtea reține că prevederile articolului 242 alin. (2) din Codul contravențional califică drept contravenție încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată [...] cu deteriorarea considerabilă a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri, iar săvârșirea acestei contravenții se sancționează cu amendă de la 24 la 30 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare.

15. Curtea constată că stabilirea faptelor a căror săvârșire constituie contravenții, precum și a sancțiunilor pentru acestea ține de apanajul legislatorului, care a și stabilit criteriile și condițiile necesare în vederea constatării și sancționării contravențiilor. În aceste condiții, judecătorul dispune de reperate necesare pentru interpretarea și aplicarea legii, atunci când soluționează contestațiile împotriva proceselor-verbale de constatare și sancționare a contravenției.

16. Cu privire la argumentul autorului excepției potrivit căruia prevederea „sau cu deteriorarea considerabilă a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri” nu este formulată cu o precizie suficientă în articolul 242 alin. (2) din Codul contravențional, Curtea reia o observație a Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia, „având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Prin urmare, rolul decizional conferit

instanțelor de judecată urmărește tocmai înlăturarea dubiilor care persistă cu ocazia interpretării normelor” (Hotărârea *S.W. v. Regatul Unit*, 22 noiembrie 1995, § 36).

17. Curtea nu poate accepta critica textului legii în raport cu dispozițiile constituționale ale articolului 20 privind accesul liber la justiție și articolului 21, care garantează principiul prezumției nevinovăției, pentru că textul de lege care face obiectul excepției nu împiedică persoana să conteste actul prin care i s-a aplicat sancțiunea contravențională. De asemenea, prezumția de nevinovăție nu este încălcată în ipoteza sancționării de către agentul constatator a conducătorului de vehicul care a încălcat regulile de circulație rutieră și care a cauzat deteriorarea considerabilă a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri. În scopul eficientizării activității autorităților publice, agenților constatori li s-a acordat competența de a constata culpa contravenientului, urmând ca acesta să beneficieze de garanțiile unui proces echitabil în cazul contestării deciziei agentului constatator.

18. Curtea subliniază că articolul 20 din Constituție permite accesul la justiție pentru apărarea oricărui drept și a oricărui interes legitim. Astfel, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

19. *Inter alia*, Curtea menționează că, potrivit articolului 126 alin. (2) din Codul penal, caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

20. Curtea nu constată niciun temei pentru care în speța din litigiul principal ar fi posibilă aplicarea altor raționamente decât a celor menționate *supra*. Așadar, analizând în ansamblu excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că aceasta se referă la aspecte ce țin de interpretarea și de aplicarea legii.

21. Prin urmare, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a testului „sau cu deteriorarea considerabilă a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri” din articolul 242 alin. (2) din Codul contravențional, ridicată de către dl avocat Valentin Fediuc, în dosarul nr. 5r-117/2018, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

*Chișinău, 11 iunie 2018
DCC nr. 56
Dosarul nr. 69g/2018*